

Aan	IISO
Van	Christa van Santen
Datum	20 maart 2026
Referentie	-
Onderwerp	Vervanging Uitwisselings Dienst (UD) door File Gateway

Korte samenvatting

In het centrale DSB IT-landschap wordt voortdurend gewerkt aan het up-to-date houden van alle IT-systemen. Hiermee wordt het mogelijk gemaakt om, blijvend, invulling te geven aan eisen vanuit bijvoorbeeld wetgeving en de energietransitie waarbij tegelijkertijd efficiënte, effectieve en betrouwbare gegevensuitwisselingen wordt gefaciliteerd.

Het streven bij dit zogenaamde life-cycle management (LCM) is om marktimpact te voorkomen. Echter, voor sommige LCM-werkzaamheden, zoals de vervanging van de UitwisselingsDienst (UD) met een overgangsdatum op 1 juni 2027, is het onmogelijk om deze uit te voeren zonder (enige) impact voor marktpartijen.

Wat is de UitwisselingsDienst (UD)?

De diensten van EDSN zijn grotendeels gebaseerd op een service gerichte architectuur, waarbij informatie in centrale registers wordt bijgehouden via specifieke webservices. Voor een aantal marktprocessen in de energiesector wordt periodiek een grote hoeveel data van de ene naar de andere marktpartij verzonden.

Voor het marktproces Facturatie & Afdracht wordt bijvoorbeeld maandelijks de informatie uit het Centraal Aansluitingenregister en de informatie uit de facturatiesystemen van de leveranciers uitgewisseld. Voor het veilig en betrouwbaar uitwisselen van deze grote databestanden beschikt EDSN over de faciliteit 'Bestandsuitwisseling'.

Bestandsuitwisseling is beschikbaar in twee communicatiekanalen:

1. Webservices met SOAP attachment (GBU), waarbij marktpartijen via een user interface (GUI) o via webservices bestanden met elkaar kunnen uitwisselen.
2. sFTP, waarbij marktpartijen via het SSH File Transfer Protocol bestanden kunnen aanbieden en ophalen.

Databestanden kunnen worden uitgewisseld tussen marktpartijen onderling of tussen marktpartijen en centrale systemen. Een voorbeeld is het uitwisselen van bestanden in het kader van het marktproces compensatievergoedingen, waarbij bestanden uitgewisseld worden tussen netbeheerders en leveranciers.

Voorstel vervanging UD door File Gateway

Naar aanleiding van de spelregels in TE013 die 1 oktober zijn vastgesteld tijdens de ALV bestaat er een nadrukkelijke wens bij de DSB's om een besluit te nemen over de vervanging van UD door de File Gateway.

Op 3 juli 2025 en 11 november 2025 jl. hebben informatiesessies plaatsgevonden over de modernisering van het centrale IT-landschap. Daarnaast is er op 24 september 2025 een verdiepende sessie geweest rondom de vervanging van UD met de verschillende marktrollen en wordt al langere tijd in de Klankbordgroep LCM gecommuniceerd dat de vervanging van UD eraan zit te komen. Via deze notitie willen wij komen tot een gezamenlijke en gedragen overgang per 1 juni 2027.

Presentatie met titel Van UD naar FGW 24092025 is toegevoegd als los bestand.

File Gateway

De File Gateway (FGW) is de gemoderniseerde standaardoplossing voor het veilig en betrouwbaar uitwisselen van bestanden tussen partijen in de energiemarkt. Deze dienst is op de MFF ALV van 10 december officieel vastgesteld.

Belangrijke voordelen van FGW:

- Volledige integratie met het Marktpartijenregister en de Dienst Veilige Toegang, waardoor onboarding van nieuwe partijen eenvoudig en foutloos verloopt.
- Moderne integratiemogelijkheden via REST API, gecombineerd met een gebruiksvriendelijke interface en volledige ondersteuning voor SFTP. Al deze kanalen werken naadloos samen.
- Efficiënt en schaalbaar: Minder maatwerk zorgt voor een stabielere oplossing en maakt wijzigingen eenvoudiger door te voeren.
- Toekomstbestendig: De file gateway is een toekomstbestendige oplossing die aansluit bij de nieuwe architectuur richtlijnen zoals besproken in CoP SA.

Meer informatie: [BS – Uitwisselen datasets via File Gateway - Energiedatawijzer](#)

Wat houdt de wijziging in voor de marktpartijen?

Voor huidige afnemers van UD, namelijk alle systeembeheerders, meetverantwoordelijken, leveranciers, BRP's, zijn de volgende twee migratie stappen van belang:

1. Aanvragen van SSH key voor toegang via Dienst Veilige Toegang (DVT);
2. Wijzigen van het huidige FTP endpoint naar het nieuwe FTP endpoint.

De eerste stap kan vooraf worden voorbereid en uitgevoerd. Voor de tweede stap zal het nieuwe endpoint vooraf worden gecommuniceerd en dient op moment van overgang door de afnemers in gebruik te worden genomen.

Het voorstel aan KBG LCM is om over te gaan op de File Gateway per 1 juni 2027.

Gevraagd besluit

De overgang van de Uitwisselings Dienst naar de File Gateway vindt plaats waarbij partijen een SSH key aanvragen om gebruik te maken van Dienst Veilige Toegang en het huidige endpoint wijzigen naar het nieuwe endpoint. De overgang zal plaatsvinden op 1 juni 2027 aangezien dit samenvalt met een gepland release moment.

Doel

- ☐ Ter informatie
- ☐ Ter besluitvorming
- ☒ Discussiestuk